

Bygningskommissionens klage over Søren Matthiesen, 1731

Rigsarkivet, Rentekammeret

Bygningskommissionen af 10. marts 1731, Kopibogen 1731-1734, nr. 421.15

Transskriberet af Jesper Vang Hansen, 2006

Reparationerne efter branden i 1728 var ved at være slut og klokkeren Søren Matthiesen var allerede begyndt at lukke folk op på Rundetaarn. I blandt underskriverne af brevet er den ledende observator på Rundetaarn Peder Horrebøw.

Brev til det Kongl. Geheime Conseil, 5. september 1731

Da vi ved den os over de publique Bygninger ellernaadigst anbefalede inspection, iblant andet haver draget omsorg fore at faa det astronomiske Taarn i Stand, men som dets Tag icke kand indrettes førend et af de nylig forfærdigede stoere Instrumenter opkommer, hvorved kunde Determineris den aabning som i samme tag til Observationen behøves, saa have vi for at faae saadant Instrument forvaret, ladet gjøre én tilstreckelig Laas og Luckelse for det ved Opgangen indrættede Skillerum, icke desto mindre maa vi dog fornemme at al vor gjorde anstalt er forgieves; thi Laasen var icke saa snart sidstleden Løverdags blevet foreslaget, forend Klockeren Søren Mathiesen strax Mandagen derefter har ladet den afbrecke, saasom hand skal prætere at alle og eenhver Børn og Gemene Folck, som giver Ham 1 a 2 Skilling skal have frihed til at spadsere oven paa Taarnet, endskiønt det ey endnu er gandske i Stand; Men det er os isaamaader aldeles umueligt, langt mindre at kunde Conservere instrumenterne indtil de komme paa deres behørige stæd, til deris brug og nytte, saalænge bemelte Klocker af egenraadighed lader de Luckelser afbryde som vi have fundet uomgiengelig fornøden at foranstalte;

Ret haver han hand i Aaret 1716 erholdet Kongl. Allernaadigst Resolution at nyde noget for at gaa op paa dette Taarn, men efter Vore uforgribelige Tancker finde vi icke at allerhøistbemt. Kongelig Resolution kand entenderis saavit som Klockeren sig deraf vil betiene. Og hvorom alting er da kand Taarnet ingenlunde vedbørligen fuldfærdiges saafremt eenhver maa løbe derop medens det staar under arbeide. Vi have adskillige gange i henseende til Mandens Alderdom overseet med ham, da hand i Kircken i én og anden tilfælde selvraadig haver forandret hvad vi hafde foranstaltet, og endskiønt vi skriftlig have formaaet hannem at holde sig fra deslige foretagende, har det dog icke hiulpet, hvorfore vi nu icke har kundet untlade, slig hans formastelse deris Excellencer at forestille, ydmyg, og dienst ærbødigt indstillende til deris Excellencers gunstige behaag om bemt. Klocker ey skal tilholdes strax at lade slaae Laasen for Dørren igien samt hvorleedes hand for sin uforsvarlige omgang skal ansees, paa det vi uden hinder kand ordinere hvis saaleedes til bemelte

Taarns i standsættelse og Instrumenternis behørige Conservation er fornøden, allerheldst da det er at befrygte at de øverste Muuere som nu allereede over at aar haver staaet uden Tag ved slig ophold endnu denne Vinter vil komme til at staae aabne og saa aldeles forfalde. Vi forbliver med største Veneration

Deris Excellencers

Høy og trelbaarne Herrers ydmyge og tjenst ærbødigste tienere

Worm, Bagger, Fielsted, Falsen, Ramus, Horrebøw